

מבוא לסייעוד קליני - חלק ב'

גב' מיכל אנגלרד הרשלה

שנה"ל: תשפ"ג, 2022-2023
שנה ב', סמסטר א'
מס' קורס 290.2038
קורס מתוקשב באופן מלא

שעת קבלה:

מיכל אנגלרד הרשלה, ימי שלישי, בתיאום מראש דרך מייל: hershlerm@gmail.com

תיאור הקורס ומטרתו:

מוקד הקורס הוא בניית תוכן והבנה של מושגים קליניים המהווים את יסודות העשייה הסיעודית, תוך העמקה בסוגיות מרכזיות הנבנות מתוך מושגים אלה ויצירת רשת של עקרונות טיפוליים. ה"תהליך הסיעודי" - "The Nursing Process" מהווה את המסגרת התיאורטית של הקורס, כפי שעולה מתוך השיח הסיעודי והספרות המקצועית המעודכנת: אומדן, אבחנה סיעודית, התערבות והערכה הם כלים לבניית והבנת המושגים והסוגיות הקליניות. בכל אחד מהתכנים שיועלו בקורס יושם דגש על היבטים גרונטולוגיים, התפתחותיים, תרבותיים וקהילתיים. בתום הקורס יוכלו הסטודנטים להצביע על גורמים ותהליכים המשפיעים על מצבים קליניים שונים, לקשור בין עקרונות התהליך הסיעודי ומצבי חולי, ולאבחן מצבים קליניים תוך שימוש במונחים רפואיים ומושגים של מדעי יסוד ולהצביע על קווי התערבות מקובלת בתחום.

יעדים:

- שליטה בבסיס הידע הנדרש לתפקוד ראוי בסיטואציות סיעודיות.
- שימוש במושגים רפואיים כבסיס לתקשורת בין דיסציפלינות.
- אינטגרציה בין מדעי היסוד ובין מצבי חולי באמצעות שימוש מושכל במושגים ועקרונות קליניים.
- הכרות עם נהלים מרכזיים של מתן טיפול בתחומים שונים כפי שמוגדרים ע"י מנהל הסיעוד, במשרד הבריאות

הוראה ומבנה הקורס:

- הקורס הינו מתוקשב במלואו וינהל דרך אתר מודל מספר ההרצאות מועברים על ידי מומחים שונים.
- נהלי משרד הבריאות הקשורים לנושאים הנלמדים, שאותם יש לקרוא ולדעת, ניתן לשאול עליהם שאלות דרך הפורום של הקורס
- חומרים כתובים וקטעי מדיה שיועלו לאתר הקורס
- דיונים בפורומים של הקורס
- השיעורים יפתחו בשבועות מתקיימים פעם בשבוע ובשבועות אחרים פעמיים בשבוע, עקבו אחרי התוכנית המצ"ב.
- בסמסטר זה חלק מהשיעורים מוקלטים מחדש, השיעורים החדשים מחולקים לקטעים קצרים שבהם יש לצפות שאליהם מצורפים סרטוני הדרכה, תרגילי הגדרות מושגים, ושאלות, כל אלו מהווים חלק משמעותי בלמידה.
- שימו לב זהו קורס של 4 נק"ז והחומר בו רב, מומלץ לא להשאיר את הלמידה לסיום הסמסטר אלא ללמוד בכל שבוע את השיעורים של אותו השבוע

1. ציון בחינה מסכמת בתום הסמסטר. ציון עובר- 65.
2. במהלך הלמידה תתבקשו להשלים בחנים, יהיו שאלות שרק תשובה עליהן תאפשר להמשיך בשיעור, מושגים להגדרה ועוד מיני תרגילים שיעזרו לכם להפנים ולדעת את החומר טוב יותר.
3. בחלק מההרצאות תינתן אפשרות לפתור תרגילי רשות תמורת ציון. יפורסמו שאלות, מטלות קצרות או נושא לדיון. בכל פעם 5-8 סטודנטים ראשונים שיתנו תשובות מלאות ונכונות לסוגיות והשאלות שיועלו (אך לא יהיו זהות אחת לקודמיה) יוכלו לקבל נקודה אחת של בונוס לטובת הציון הסופי בקורס. ניתן לצבור עד 3 נקודות. הניקוד לא ישפיע על הציון במבחן הסופי אותו עדיין יש לעבור בציון 65.
4. יש אפשרות לקבל 10 נקודות בונוס לציון הסופי של הקורס למי שעבר בהצלחה את המבחן מעל לציון 65. הדרך לזכות בניקוד הוא באמצעות התנדבות בתוכנית זה"ב של רמב"ם. אפשר להשתתף בתוכנית ממועד קבלה לתוכנית ועד מועד ב' של המבחן בקורס. יש לצבור לפחות 25 שעות התנדבות ע"מ להיות זכאי/ת לבונוס. אשת הקשר בבית חולים רמב"ם תדווח למרצת הקורס על זכאות של הסטודנט לקבל את הבונוס, רצוי שגם אתם תעבירו את האישורים על ההתנדבות. הקבלה להתנדבות כרוכה בתהליך המקובל בבית החולים ומותנית גם בראיון אישי, שיש לתאם מול אורית, מזכירת היחידה לגריאטריה וכן השתתפות בהדרכה מרוכזת שתתקיים במועד שיקבע מראש. כדי להתקבל לתוכנית יש להציג אישור ג' המעיד על סיום תכנית החיסונים לבית חולים רמב"ם בנוסף להצגת תו ירוק. לצוות של בית החולים יש זכות לא לקבל סטודנט לתכנית ההתנדבות או להפסיק השתתפותו בתוכנית על פי שיקול דעתו במידה והפר כללי אתיקה מקצועיים או לא עמד בדרישות שהוצבו בכניסה לתוכנית. כמו כן בסיום ההתנדבות יש להחתיים את מנהלת הפרויקט על "פנקס השעות" עם חותמת ולהעלות לאתר הקורס במקום המיועד לכך.

פרטי התקשרות: אורית משולם, מזכירת יחידת גריאטריה : טלפון: 04-7772952

o_meshulam@rambam.health.gov.il

מרכז התוכנית הוא אביגדור מסקין, עובד סוציאלי ביחידה לגריאטריה.

A_MISKIN@rambam.health.gov.il

יתכנו שינויים במהלך הקורס עליהן תבוא הודעה בהמשך.

פרקי קריאה לקורס (פרקים נבחרים לפי תוכנית הקורס):

- Ignatavicius, D.D., Workman, M.L. & Rebar, C.R. (2021). Medical-Surgical Nursing: concepts for Interprofessional Collaborative care (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier
- Bryant R. A., & Nix, D. P. (2012). *Acute & chronic wounds* (4th ed.) Mosby.
- Berman, A., & Snyder, S. (2014). *Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, process, and practice 9th (Ed)*. Harlow, Essex, England : Pearson
- Creditor, MC. (1993). Hazards of hospitalization of the elderly. *Annals of internal Medicine*, 118 (3), 219-223.
- Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Ch 37 pp. 991, ch 48 pp. 1324-1333
- הרשקוביץ, א' ושצמן, ח'. (עורכים) (2008). *מדריך וושינגטון גריאטריה*. נורדיה: ידע- מומלץ
- רינג, ח, ריבק, י, מלמד, ש, ובורובסקי, א (2001) "הערכת נכות, תפקוד וכושר עבודה. הוצאת דיונון, אוניברסיטת תל אביב, עמ' 143-170- מומלץ

הנחיות ונהלים

- [אמצעי זהירות שיגרתיים במוסדות רפואיים \(2010\)](#) מדינת ישראל- משרד הבריאות, מינהל הרפואה החטיבה לענייני בריאות.
- [הנחיות למתן דם ומוצריו \(2002\)](#) מדינת ישראל- משרד הבריאות, מינהל הרפואה החטיבה לענייני בריאות.
- [חוזר מינהל הסייעוד 86/2010](#) החלפה או החזרה של צינורית גסרוסטום (צינורית הזנה).
- [חוזר מינהל 2014/39](#) הנחיות למניעה של זיהום בדרכי השתן במטופלים מאושפדים.
- [חוזר מינהל הסייעוד 155/2019](#) אומדן, מניעה וטיפול בכאב על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה.
- [חוזר מינהל הסייעוד 12/2011](#) הנחיות למניעת אלח דם מצנתר מרכזי.
- [חוזר מנהל הסייעוד 2018/4](#) סימון אתר לצורך פעולה פולשנית - מניעת טעויות בזיהוי איברים המיועדים לניתוח
- [חוזר מנהל הסייעוד 2016/11](#) וידוא מוכנות המטופל לחדר לניתוח/ פעולה פולשנית.
- [חוזר מינהל הסייעוד 127/201](#) החלטה על מתן חמצן והפסקתו למטופל מבוגר באשפוז באמצעות מערכות זרימה נמוכה.
- [חוזר מינהל הסייעוד 55/2003](#) איתור חולים הזקוקים לסיוע בניידות
- [חוזר מינהל הסייעוד 153/19](#) "מניעה וטיפול בפצעי לחץ במערך האשפוז והקהילה"
- [חוזר מינהל הסייעוד 154/2019](#) מניעה, איתור והתערבות בכף רגל סוכרתית על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה
- [חוזר מינהל הסייעוד 126/2017](#) החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצעי לחץ מדרגה ראשונה ושנייה
- היגיינת הפה - טיפול ושמירה [מס' נוהל 2.3.11 \(2007\)](#). נהלי בתי חולים גריאטריים, תחום מקצועי: סיעוד האגף לגריאטריה, משרד הבריאות.
- טיפול בשיניים תותבות ושמירתן [מס' נוהל 2.3.12 \(2007\)](#). נהלי בתי חולים גריאטריים, תחום מקצועי: סיעוד האגף לגריאטריה, משרד הבריאות.

שמירה על אוטונומיית מטופל בעת טיפול סיעודי אינטימי ורחצה מס' נוהל 2.3.12

(2007). נהלי בתי חולים גריאטריים, תחום מקצועי: סיעוד האגף לגריאטריה, משרד הבריאות.
הג' מנהל הסיעוד 166/2020 החלטה על טיפול בפצעים קשיי ריפוי בדרגות 3,4 באמצעות חבישות

מתקדמות וטכנולוגיות לריפוי פצעים כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת בקהילה ובמתאר הבית
הנחיות למניעת הדבקה ב-HIV לאחר חשיפה לדם או לאחר יחסי מין לא מוגנים נוהל 5-10 (2010).

- מדינת ישראל – משרד הבריאות
- חיסון תלמידי מקצועות הבריאות (2016) מדינת ישראל – משרד הבריאות

השיעור הראשון של הקורס יתקיים ביום א' 23.10.22 בשעה 16:00

23.10.22 שיעור היכרות עם הקורס

תכני הקורס

תאריך שבועי	תכני הקורס	מרצה	חומר קריאה רלוונטי
הטיפול בחולים עם שינוי במאזן הנוזלים התוך גופי (4 הרצאות)			
25.10.2022 30.10.2022 (חלק א') (חלק ב')	הלם (2 הרצאות)	פרופ' זיסברג	Ignatavicius, Workman, & Reba. (2021). Medical-Surgical Nursing: Concepts for interprofessional collaborative care (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier p.137-149, 732-748. https://www.youtube.com/watch?v=9a7N9AU1G
01.11.2022	מתן דם ונוזלים (הרצאה 1)	גב' הרשלה	<p>Ignatavicius, Workman, & Reba. (2021). Medical-Surgical Nursing: Concepts for interprofessional collaborative care (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier p.137-149, 275-304.</p> <p>נהלים: הנחיות למתן דם ומוצריו 8/2001 חוזר חטיבת הרפואה מס' 2020/10 נהלים להפעלת בנק דם ומתן עירוי דם, - פרקים ו', ז', ח', ט', י' *מטלת חובה לומדת מתן דם של משרד הבריאות, המכינה אתכם לקליניקה- לאחר שליטה בחומר הנלמד בלומדה הכנסו לבוחן המצורף. ניתן לבצע את הבוחן פעמיים בלבד. ציון עובר 60 והוא מהווה 5% מהציון הסופי, ובתנאי שעברתם את מבחן סוף המסמטר בציון 65 לפחות. לא ניתן להמשיך בלמידה ללא שעברתם בוחן זה בציון 90.</p>
6.11.22	הפרשות הגוף (הרצאה 1)	גב' הרשלה	Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Ch 47 pp. 1304-1377
סיעוד סב ניתוחי (6 הרצאות)			
8.11.22 13.11.22 (שתי הרצאות)	על אספטיקה סטיריליות ומניעת זיהומים הקלטה של הדגמה	גב' הרשלה	<p>Ignatavicius, Workman, & Reba. (2021). Medical-Surgical Nursing: Concepts for interprofessional collaborative care (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier. p. 403-419.</p> <p>נהלים: -אמצעי זהירות שגרתיים במוסדות רפואיים (2010) חוזר מינהל רפואה 2009/24 - היגיינת ידיים במוסדות רפואיים -הנחיות למניעה של זיהום בדרכי השתן במטופלים מאושפזים (2014) *מטלת הרשות</p>

<p>בביליוגרפיה של שלושת השיעורים בנושא טיפול בחולה הכירורגי: Ignatavicius, Workman, & Reba. (2021). <i>Medical-Surgical Nursing: Concepts for interprofessional collaborative care</i> (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier. p.150-187</p> <p>נהלים: - סימון אתר לצורך פעולה פולשנית - מניעת טעויות בזיהוי איברים - המיועדים לניתוח (2018) - ידוא מוכנות המטופל וחדר לניתוח / פעולה פולשנית (2016)</p>	<p>גב' הרשלה</p>	<p>טיפול בחולה הכירורגי-הכנה לניתוח</p>	<p>15.11.22 (הרצאה 1)</p>
<p>נהלים: החלטה על מתן חמצן והפסקתו למטופל מבוגר באשפוז באמצעות מערכות זרימה נמוכה פעולות המחייבות ביצוע ע"י אחות מסתובבת ורחוצה בחדר ניתוח (2018)</p>	<p>פרופ' זיסברג</p>	<p>טיפול בחולה הכירורגי חלק ב+ג טיפול בזמן לאחר הניתוח (2 הרצאות)</p>	<p>20.11.22 22.11.22 חלק א' חלק ב'</p>
<p>נהלים: - החלפה או החזרה של צינורית גסרוסטום (צינורית הזנה) 2005 - הנחיות למניעה של זיהום בדרכי השתן במטופלים מאושפדים, 2014 - החלטה על הוצאת צנור משלפוחית השתן (2007)</p>	<p>גב' הרשלה</p>	<p>צנתרים ונקזים (הרצאה 1)</p>	<p>27.11.22</p>
<p>נהלים: - אומדן, מניעה וטיפול בכאב על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה (2019)</p>	<p>גב' הרשלה</p>	<p>כאב (הרצאה 1)</p>	<p>29.11.22</p>
בין תקין לפתולוגי (4 הרצאות)			
<p>Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Ch 451 pp.1182-1200</p>	<p>גב' הרשלה</p>	<p>על שינה וערות (הרצאה 1)</p>	<p>4.12.22</p>
<p>Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Ch 451 pp.1182-1200 Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Ch 42 pp 1142-1202 Creditor, Morton C. (1993). Hazards of hospitalization of the elderly http://www.youtube.com/watch?v=aUalnS6HIGo http://www.youtube.com/watch?v=whPuRLil4c0</p> <p>נהלים: - איתור חולים הזקוקים לסייע בניידות - ניעות וניידות של מטופל סיעודי * מטלת הרשות</p>	<p>פרופ' זיסברג</p>	<p>על ניידות ותפקוד (2 הרצאות)</p>	<p>6.12.22 11.12.22 חלק א' +ב</p>
<p>Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Ch 42 pp 751-808</p> <p>נהלים: - היגינת הפה - טיפול ושמירה; - טיפול בשיניים תותבות ושמירתן; - שמירה על אוטונומיית מטופל בעת טיפול סיעודי אינטימי ורחצה</p>	<p>פרופ' זיסברג</p>	<p>הגינה (הרצאה 1)</p>	<p>14.12.2022</p>
פצעים (7 הרצאות)			
<p>Rebar & Bidigare (2021). Concept of care for patients with Skin Problems (Ch 23) in Ignatavicius, Workman, & Reba (ED). <i>Medical-Surgical Nursing</i> (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier. p. 437-472. פרק ממדריך וושינגטון: פצעי לחץ עמ' 76-80</p> <p>נהלים: - מניעה וטיפול בפצע לחץ במערך האשפוז והקהילה</p>	<p>פרופ' זיסברג</p>	<p>על שלמות העור ומניעת הפצעים</p>	<p>18.12.22 (הרצאה 1)</p>

Ch 4: Wound healing physiology from Acute & Chronic Wounds, pp 63-80	פרופ' זיסברג	תהליך ריפוי הפצע	20.12.22 (הרצאה 1)
Ch 5: Type of Skin Damage & DD from Acute & Chronic Wounds, pp 83-105	פרופ' זיסברג	סוגים של פגיעות בעור ואבחנה מבדלת	25.12.22 (הרצאה 1)
Ch 6: Skin & Wounds Inspection & Assessment from Acute & Chronic Wounds, pp 108-120 נהלים: מניעה, איתור והתערבות בכף רגל סוכרתית על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה	פרופ' זיסברג	עקרונות אבחון של פצעים כרוניים: ורידי, עורקי, נירופטי	27.12.2022 (הרצאה 1)
Ch 6: Skin & Wounds Inspection & Assessment from Acute & Chronic Wounds, pp 108-120. חוזר מנכל: -החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצעי לחץ מדרגה ראשונה ושנייה -החלטה על טיפול בפצעים קשיי ריפוי בדרגות 3,4 באמצעות חבישות מתקדמות וטכנולוגיות לריפוי פצעים כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת בקהילה ובמתאר הבית	פרופ' זיסברג	עקרונות טיפול בפצעים כרוניים (2 הרצאות)	1.1.23 3.1.23 (חלק א') (חלק ב')
סרטונים וחומרים באתר *מטלת הרשות	פרופ' זיסברג	חומרי חבישה (הרצאה 1)	8.1.23
בצל המחלה (2 הרצאות)			
Ignatavicius, Workman, & Reba. (2021). Medical-Surgical Nursing: Concepts for interprofessional collaborative care (10th ed.), St. Louis, MI; Elsevier p.135-149 רינג ח, ריבק י, מלמד ש, ובורובסקי א (2001) "הערכת נכות, תפקוד וכושר עבודה. הוצאת דיונון, אוניברסיטת תל אביב, עמ' 143-170	גב' הרשלה	שיקום והדרכה (הרצאה 1)	10.1.23
Ignatavicius, Workman, & Rebar. (2021). Medical-Surgical Nursing: Concepts for interprofessional collaborative care (10 th ed.), St. Louis, MI; Elsevier p.412-413. נהלים: הנחיות למניעת הדבקה ב-HIV לאחר חשיפה לדם או לאחר יחסי מין לא מוגנים נוהל 5-10 (2010) חיסון תלמידי מקצועות הבריאות נוהל (2016) *מטלת רשות	גב' הרשלה	עבודה ותחלואה (הרצאה 1)	15.1.23